

Mødet den 5. Decbr. 1918.

Fraværende: Bech, Brammer, Mikael Johansen og Simonsen.

1. (J. Nr. 12¹⁷—1918). Cirkulære af 21. November 1918 fra Indenrigsministeriet angaaende **midlertidigt Tillæg til Alderdomsunderstøttede.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 547—1918). Cirkulære af 23. November 1918 fra Indenrigsministeriet om **midlertidig Forhøjelse af Dagpenge i Henhold til Ulykkesforsikringsloven.**

Toges til Efterretning.

3. Indenrigsministeriets **Approbation paa Købekontrakter** med:

- a. (J. Nr. 11¹⁸—1918). Lærer Lumby-Rasmussen angaaende en Parcel af Aarhus Købstads Markjorder i Hasle Herred.

- b. (J. Nr. 11¹²—1918). Lærer A. K. Bang angaaende en Parcel ved Holger Drachmannsvej.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 148—1918). Udskrift af **Ekspropriationsprotokollen og Taksationsprotokollen** vedrørende Arealerhvervelserne til Godsbanegaardsanlægget (Forretningen den 19. November 1918).

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 23¹³—1918). Regnskab over **det kommunale Folkekøkkens Indtægter og Udgifter i 1917—18.**

Regnskabet, der udviste et Underskud af 3234,75 Kr., var ledsaget af følgende Udtalelse fra Udvalget for Folkekøkkenet:

»Fremsendes med Bemærkning, at det fremkomne Underskud vil kunne indlemmes under de Udgifter, der er afholdt i Henhold til Dyrtilslov Nr. 397 af 28. December 1916. Det er Udvalget bekendt, at Indenrigsministeriet hertil har meddelt sit Samtykke.«

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 251—1918). Indstilling fra Havneudvalget vedrørende **Udkastet til nyt Reglement for Ordens Overholdelse i Aarhus Havn.**

Formanden oplyste, at Handelsministeriet havde gjort nogle Bemærkninger til det Udkast, som Havneudvalget i sin Tid indsendte. Disse Bemærkninger var dog ikke af væsentlig Art, og Udvalget havde taget en Del af dem til Følge, medens man havde gjort nye Bemærkninger om andre. Taleren antog ikke, det var nødvendigt at gaa i Detailler angaaende disse Ting, medmindre nogle af Medlemmerne maatte ønske det. Ellers kunde Byraadet forhaabentlig tiltræde Havneudvalgets Erklæring.

Tiltraadtes.

7. (J. Nr. 527—1918). Erklæring fra Politimesteren i Anledning af Arbejdernes Fællesorganisations Resolution angaaende **Politiets Optræden under Gadeoptøjer.** (Side 334).

Politimesterens Erklæring lød saaledes:

«Naar jeg har ønsket, forinden Sagen kom til Behandling i det højtærede Byraad, at afgive Erklæring over hoslagte af Arbejdernes Fælles-

organisation i Aarhus den 23. f. M. vedtagne Resolution, er det af følgende Grunde:

- 1) Jeg maa i Tilslutning til Herr Borgmesterens Udtalelser i Byraadets Møde den 28. f. M. hævde, at Byraadet som kommunal Institution savner Kompetence til at udtale nogen Misbilligelse eller anden Irettesættelse af mig, der som Statsembedsmand kun staar Statsmyndighederne til Ansvar for den Maade, hvorpaa jeg leder Aarhus Politi, og jeg maa derfor protestere mod, at Resolutionens Punkt 1 gøres til Genstand for Afstemning i Byraadet.
- 2) Jeg ønsker at udtale min Tilslutning til Resolutionen Punkt 2 og 3.
- 3) Jeg ønsker at benytte Lejligheden til overfor Byraadet og Offentligheden i det hele at give en kort orienterende Fremstilling af de Begivenheder, der har givet Anledning til Resolutionen, og fremhæve mit Syn paa det derunder Passerede.

I sidstnævnte Henseende skal jeg udtale følgende:

Da »Fagoppositionerne«s Friluftsmøder ikke tidligere havde givet Anledning til større Ulemper, gav jeg, skønt Optøjerne paa Grønttorvet i København vil kunde have givet Anledning til det modsatte, Tilladelse til Afholdelse af et Møde paa Bispetorvet Søndag den 16. f. M., dog — med Erfaringerne fra København for Øje — med det udtrykkelige Forbehold, at ingen af de københavnske Oprørstalere, der var optraadt under Grønttorvsmøderne, fik Ordet her. Dette blev beredvillig lovet og i Henhold hertil fandt Mødet Sted.

I Stedet for at overholde denne Overenskomst optraadte imidlertid som Taler paa Mødet den værste Brandtaler af dem alle, den fra København for sine Oprørstaler efterlyste Militærnægter Thøgersen, der altsaa paa den Tid holdt sig skjult her i Byen. Jeg beordrede imidlertid Politiet til rolig at lade ham tale ud, da en Anholdelse under disse Forhold let kunde sætte Gemytterne i for stærk Svingning, men selvfølgelig saaledes, at Politiet i Overenstemmelse med sin Pligt skulde søge at anholde ham efter Mødet, før han fik Lejlighed til at forlade Byen.

Som det var at vente fængede Thøgersens Tale ogsaa i Publikum, saaledes at dette øjensynlig i Forventning om dennes forestaaende Anholdelse umiddelbart efter Mødet i store Masser strømmede sammen om Politistationen og en Tid lang omringede denne fuldstændig, saaledes at al Til- og Fragang var afskaaret, samtidig med at det københavnske Hep-Hep-Raab og Fløjten og Piben begyndte at løfte sig.

Politiet fik da Ordre til at rykke ud, og det lykkedes dette i Løbet af nogen Tid udelukkende ved Opfordringer og uden Anvendelse af Magt at splitte Sværmen ad Bispetorvet og St. Torv til.

Umiddelbart efter samlede der sig imidlertid paany, øjensynlig efter en fælles Parole, store Sværme paa St. Torv og i den smalle Aabning mellem Domkirken og Nationalbankens Bygning paa samme Maade som før, denne Gang blot mere udfordrende end før, og Hujen, Piben og Hep-Hep Raab lød fra Torvet og ind i Politistationens Lokaler, ligesom de sædvanlige Opringninger fra de Omboende med Anmodning om Bistand og Udtrykning tog fat.

Ikke desto mindre vilde Politiet ganske sikkert have ladet Urostifterne passe sig selv endnu i nogen Tid, hvis ikke Situationen havde været den, at Thøgersens Anholdelse kunde ventes hvert Øjeblik, og at denne Begivenhed eller endog et Rygte om, at den havde fundet Sted, maatte befrygtes at ville have virket som en Gnist i en Krudttønde i Sværmen, om hvis Deltagere Politiet vidste, at adskillige bar Vaaben af forskellig Slags, og hvis Sindelag overfor Politiet paa den ene Side, Thøgersens paa den anden Side var indlysende.

Under disse Omstændigheder kunde Politiet ikke udsætte sig selv og den lovlige Ro og Orden for den farligste Situation af alle: Iværksættelse af en Anholdelse med en ophidset Folkehob, der tager Parti med den Anholdte, som Baggrund, og jeg gav derfor Ordre til at rydde Gaden og Torvet, saaledes at der blev fri Passage til og fra Raadhuset.

En lille Politiafdeling blev derfor sendt ud, og denne henvendte sig til de forreststaaende i den kompakte Hob mellem Domkirken og Nationalbanken med indtrængende Anmodning om at trække sig tilbage, uden at nogen rørte sig af Stedet. Da dette meldtes tilbage paa Stationen, maatte der selvfølgelig tages alvorligere fat, og Politiassistenten i Spidsen for en Styrke begav sig til Stedet, hvor han først paa samme Maade rettede Opfordringer til Folkemassen om at trække sig tilbage, og da dette blev uden synligt Resultat, tre Gange i Kongens og Lovens Navn opfordrede Mængden til at skilles ad, ligeledes uden mindste Resultat.

Herefter fandt saa det første Choch Sted og jeg ser ikke, hvorledes der fra nogen Side

kan foreholdes Politiet »Ubeherskethed« i det hidtil passerede. Hvad i al Verden skulde Politiet gøre anderledes end sket?

Hvad dernæst selve Chochoet angaar, maa det erindres, at Straffelovens § 104 sætter Straf for enhver, der under de anførte Omstændigheder ikke efterkommer den stillede Opfordring og følgelig ingen Forskel gør mellem Tumultanter og Tilskuere, men paalægger Enhver som positiv Pligt at gaa sin Vej. At staa stille er under disse Omstændigheder ganske identisk med at gøre Modstand eller lave Spektakler.

En saadan Forskrift er ogsaa ganske nødvendig. Thi Tilskuere, som bliver staaende for at se, hvorledes det hele forløber, er ikke alene en stærk impulsiv Faktor for de egentlige Spektakelmagere, de frembyder ogsaa det allerbedste Tilflugtssted for dem, der øjeblikkelig, naar Politiet tager fat, smutter ind i Tilskuernes Rækker for i næste Øjeblik, naar Politiet vender Ryggen til, at begynde for fra igen.

Intet Politi i Verden, der stilles overfor Opløb, vil derfor lade sig nøje med blot at drive Sværmen foran sig — det vil rydde Gaden eller Torvet for det uvedkommende Publikum overhovedet.

Dette er ogsaa sket her, og jeg maa bestemt afvise enhver Klage fra saadanne stillestaaende eller blot tilbageviggende Tilskueres Side, ikke mindre end fra Tumultanterne selv — til Overflod havde jeg flere Aftener igennem i Bladene paa det mest indtrængende aumodet Publikum om at holde sig borte fra enhver Sammenstimlen eller Opløb og ladet dem vide, at det i modsat Fald maatte tage Skade for Hjemgæld, netop fordi jeg ved, at disse Tilskuere er Tumultan-

ternes bedste Værn under Optøjerne — og ufri-villig bliver deres bedste Forsvarere bagefter.

Hermed skal naturligvis ikke benægtes, at en og anden uforvarende kan komme ind i Mængden og blive revet med af den eller ved et Uheld kan komme ud for en Politistav i det Øjeblik han kommer ud af sit Hus en Sporvogn o. l., men slige Uheld kan vanskelig undgaas under saadanne Optrin, hvor der fra Politiets Side maa handles lynsnart og uden anden Undersøgelse end den, der bestaar i at konstatere, at Vedkommende befinder sig paa et Punkt, der skal ryddes.

At det i hvert Fald i nærværende Tilfælde ikke kan være sket i større Omfang, synes ubestridelig at fremgaa af den Omstændighed, at jeg kun har modtaget een Klage fra en Person, der mener saaledes uforvarende at være kommen galt af Sted.

Jeg kan for mit eget Vedkommende med Sandhed sige, at jeg i de 10 Aar, jeg har haft den Ære at virke som Politimester i Aarhus, stedse har søgt at undgaa Voldsomheder, knyttede Næver og dragne Knipler — min og Politiets Holdning under Nytaarsspektaklerne er Beviser nok derpaa.

Men jeg kan ikke overfor en Sværm, der har deltaget i et ulovligt Møde, som der har paahørt oprørske Taler, som møder med alle Haande Vaaben parat til at tage Parti imod en forestaaende Anholdelse, og som støttes eller bestaar af Medlemmer af et Parti, hvis aabenlyse Formaal er at skabe Uordner og bolsjevistiske Tilstande, staa med Hænderne i Lommen og lade alt gaa sin skæve Gang.

Hvor alvorlig Situationen har været, hvor bestemt Hensigten, at lægge Hindringer i Vejen for Thøgersens Anholdelse, har været, og hvor ørkesløst det derfor er at diskutere Betimeligheden af Politiets Indskriden, det fremgaar til Evidens af den paa hoslagte Fortegnelse opførte Samling Haand- og Kastevaaben, som jeg hermed fremsender til Byraadets behagelige Observation, og som alle med Undtagelse af Nr. 8 er indbragt til og taget i Forvaring paa Politistationen selve den heromhandlede Søndag Aften, for Nr. 2, 4 og 7s Vedkommende endog i mit Paasyn under min Tilstedeværelse paa Stationen. Hvad Nr. 8 angaar skal jeg oplyse, at den skriver sig fra de tilsvarende Optøjer i København for nogen Tid siden, og af en bekendt socialdemokratisk Rigsdagsmand blev overgivet Aarhus Politi med en Advarsel om, hvad det kunde vente sig. Det vil ses, at dette Vaaben ikke paa noget Punkt er farligere eller mere ondartet end de, man har benyttet overfor Aarhus Politi — tværtimod.

Paa den anden mig til Erklæring tilstillede Resolution finder jeg ikke Anledning til at spille et Ord«.

F o r m a n d e n henviste til Politimesterens Erklæring, hvori udtaltes, at Byrådet som kommunal Institution næppe havde nogen Kompetence til at udtale nogen Misbilligelse til Politimesteren, der som Statsembedsmand kun stod Statsmyndighederne til Ansvar for sin Embedsvirksomhed. Det var netop det samme, som Taleren havde udtalt ved forrige Byraadsmøde. Iøvrigt var det umuligt at fælde nogen Dom over det, der var passeret den paagældende Aften; det kunde kun konstateres ved en nøje Undersøgelse af det pas-

serede, og en saadan havde ikke fundet Sted og vilde næppe heller kunne foretages; ogsaa af den Grund vilde Byraadet altsaa gaa uden for sit Omraade ved at fælde nogen Dom i Sagen. Endelig stod der ikke i de 2 Resolutioner noget som helst om, hvad Byraadet skulde foretage i denne Anledning. Taleren vilde derfor atter foreslaa at tage Sagen til Efterretning.

Marthin Petersen vilde gerne til Politimesterens Erklæring, Punkt I, udtale, at der ikke hos Medlemmer af den socialdemokratiske Byraadsgruppe forelaa noget Ønske om i Byraadet at faa foretaget en Afstemning om Resolutionen fra Arbejdernes Fællesbestyrelse. Men man maatte forbeholde sig Ret til at tale om Politiet og Politiets Virksomhed, naar man forment, der var Anledning dertil. Under Punkt 2 erklærede Politimesteren sig fuldstændig enig med Resolutionen fra Arbejdernes Fællesbestyrelse, hvad der kun var Grund til at notere med Tilfredshed. Dernæst fremsatte Politimesteren en længere Redegørelse for hele Sammenstødet mellem Politiet og en Del af Byens Borgere den omtalte Søndag. Om Rigtigheden af Undersøgelsen var der naturligvis ingen, der tvivlede; men netop i sin Fremstilling deraf indrømmede Politimesteren selv det, som havde givet Anledning for Arbejdernes Fællesbestyrelse til at beskæftige sig med Spørgsmaalet og fremsende en Resolution til Byraadet. Politimesteren skrev nemlig, at en og anden uforvarende kunde være kommen ind i Mængden og bleven revet med og udsat for en Politiknippel. Det var netop det reelle i Sagen. Naturligvis kunde det forklares og maaske ogsaa forsvares, at uskyldige Mennesker, som var til Stede i Mængden, blev ramt af Politiets Haand naar Pladsen skulde ryd-

des; men saa kunde man ogsaa kræve, naar Mængden var splittet og kommen ind i de forskellige Gader, at Politiet saa ikke brugte Knippelslag mod sagesløse Folk, der gik i lovligt Ærinde. Det var nødvendigt, navnlig under det herskende System, at have et Ordenskorps til Hævdelse af den offentlige Sikkerhed, og gennemgaaende kunde man vist ogsaa sige, at der her i Byen havde bestaaet et godt Forhold mellem Borgerne og Politiet; men Politiet, og navnlig dets Ledelse, maatte saa heller ikke savne Evne til under vanskelige Situationer at optræde paa en saadan Maade, at det ikke fik Borgerne som Helhed imod sig, for saa svækkedes Politiets Autoritet. I samme Forbindelse vilde Taleren nævne, at Politiet havde idømt forskellige Folk Bøder, og han vilde derfor gerne henstille til Politimesteren, at man, som Sagen laa, nøje undersøgte, hvorvidt der var Grund til at forlange saadanne Bøder, og skulde man efter en fornyet Undersøgelse komme til det Resultat, at det maaske ikke helt stemte med Retfærdigheden, at man saa ogsaa erkendte dette og betalte Bøderne tilbage. Iøvrigt ønskede Taleren ikke at gøre flere Bemærkninger, men skulde henholde sig til Borgmesterens Udtalelser med Hensyn til Byraadets Kompetence til at foretage nogen Afstemning. Men Sagen kunde jo diskuteres og derefter tages til Efterretning.

Møller forstod ikke, hvad disse to Resolutioner havde med Byraadet at gøre. Det vilde have været nok saa naturligt at sende Resolutionerne direkte til Politimesteren. Alle ønskede jo Ro og Orden, men det var vanskeligt at udtale sig om, hvorvidt der ved den paagældende Lejlighed kunde skaffes Ro og Orden paa anden Maade, end ved den af Politimesteren anvendte. Nysger-

rige kunde jo ved en saadan Lejlighed holde sig ude af Trængselen, saa vilde de ikke risikere noget, og en saadan Situation vilde slet ikke komme til at foreligge. Forholdet var vel ikke stort anderledes i København, hvor ogsaa en Del uskyldige kom til at lide; men der var den store Forskel, at i København mødte Statsministeren og holdt en Takketale til Politiet, fordi det havde skaffet Ro og Orden, samt gav dem 90000 Kr. til Uddeling.

Søren Petersen hævdede, at en Resolution, der talte paa 8000 Borgeres Vegne, ikke kunde afvises som betydningsløs. Det var ganske naturligt, at Arbejdernes Fællesbestyrelse havde fremsat en saadan Resolution, for de, som havde overværet det Optrin hin Søndag Aften, kunde vist ikke andet end at misbillige den Maade, som Politiet optraadte paa. Optrinnet fandt Sted paa Byens mest befærdede Plads, lige efter et Møde, hvor der var mange Folk til Stede, og hvor en Mængde andre Mennesker færdedes ude i det smukke Vejr. De egentlige Urostiftere havde sikkert straks forstukket sig, og Politiets Angreb kom derfor til at gaa ud over sagesløse Folk. Det maatte man have Lov til at protestere imod. Baade Arbejderne og andre var interesserede i, at der var Ro og Orden, og man havde intet imod, at Politiet skred ind mod dem, der lavede Uro og Spektakel; men saa maatte man ogsaa forlange Ro og Orden fra Politiets Side, saa de ikke i Hidsighed slog løs paa sagesløse Folk, men viste Besindighed og Rolighed. Hvis Politiets Medlemmer ikke kunde styre deres Hidsighed, var de ikke værdige til at være Ordenshaandhævere. Taleren fandt det ganske naturligt, at Resolutionen var sendt til Byraadet, for det var sat til at vare-

tage Borgernes Tarv og tale deres Sag; derfor burde det ogsaa herfra paatales, naar der skete Overgreb fra Politiets Side.

Brønden indrømmede, at det var vanskeligt at dømme retfærdigt i en Sag, hvis Enkeltheder man ikke fuldt ud kendte. Taleren havde det Indtryk, at Uroen ved denne Lejlighed absolut ikke havde nogen politisk Karakter, som det maa-
ske var Tilfældet i København. Tyngdepunktet i Politimesterens Bemærkninger laa deri, at det var Thøgersens Arrestation, som foranledigede Politiet til at skride ind; men saa burde Politiet ikke have ladet Arrestationen ske dernede paa Pladsen. Taleren skulde ikke udtale sig om Berettigelsen af denne Arrestation, da han ikke havde set Anklagen, men man burde vist alligevel være forsigtig, naar der var Tale om politiske Anskuelser, for hvad der var Ret i Dag kunde maaske være Uret i Morgen, det havde man set andetsteds i denne Tid. Politiet burde ogsaa være meget forsigtigt med at angribe Byens Borgere, fordi det ikke kunde undgaas, at det kom til at gaa ud over uskyldige Folk, og man kunde ikke forlange, at Folk skulde holde sig borte fra Strøget en hel Søndag Eftermiddag. Taleren forstod heller ikke, at Politimesteren i sin Skrivelse talte om Delta-
gere i et ulovligt Møde, for han havde jo faktisk tilladt Mødets Afholdelse. I det hele havde Taleren det Indtryk, at det mest var Drengestreger, og at Urostifterne mest var store Drenge, der øjeblikkelig forsvandt, da Politiet skred ind, og Taleren vilde meget indskærpe Forældrene, ikke alene Arbejderne, men lige saa meget Overklassen, at de holdt deres Børn hjemme, naar der var saadan noget paa Færde.

N. Joh. Laursen vilde supplere Møllers Udtalelse om Statsministerens Belønning af Københavns Politi med at oplyse, at Statsministeren først henvendte sig til Finansudvalget, og at han der fik en enstemmig Bemyndigelse fra samtlige politiske Partier til at give Politiet denne Anerkendelse. Det burde siges, naar der nu skulde laves en politisk Historie ud deraf. Naar Politimesteren til Trods for de urolige Forhold havde givet Tilladelse til Mødets Afholdelse, burde Mødets Ledere have paaskønnet det og saa have overholdt de Vilkaar, som Politimesteren havde sat, og som de var gaaet ind paa. Ligeledes var der Grund til at fremhæve, at der kun var indkommet en Klage over Politiet. Taleren vilde spørge Marthin Petersen, hvad der mentes med det Udtryk. at man »havde undersøgt det nøje«, for Byraadsmedlemmerne eller den nævnte Bestyrelse havde vel næppe været med i den nysgerige Skare. Hvad Thøgersen angik, saa var han vist blevet anholdt i Amaliegade; men Politimesteren var bange for, at Rygtet om hans Arrestation skulde have en uheldig Indflydelse paa Gadelivet. Naar Marthin Petersen mente, at et Ordenskorps var nødvendigt under det herskende System, vilde Taleren gerne spørge ham, om han ikke ansaa det for nødvendigt under et andet System som f. Eks. i Rusland.

Marthin Petersen vilde ligesom Søren Petersen betone, at Byraadsmedlemmerne var sat til at varetage Borgernes Interesser og paa adskillige Omraader give Udtryk for Borgernes Synspunkter, og under denne Synsvinkel var det ret betimeligt og forsvarligt, at Arbejdernes Fællesbestyrelse, naar den havde drøftet Sagen og vedtaget en Udtalelse om Spørgsmaalet, saa sendte denne

til Byraadet, for at Byraadsmedlemmerne kunde udtale sig derom, hvis de fandt Anledning dertil; dette var nu sket, og dermed var det dokumenteret, at det var berettiget at sende Resolutionen til Byraadet. Taleren havde intet Kendskab til, hvorledes Politiet var optraadt i København, og hvorledes de forskellige Optrin var foregaaet derovre. Men selv om der var Grund til at belønne Politiet, burde man maaske alligevel have valgt et andet Tidspunkt dertil. Med Hensyn til Mødets Afholdelse havde Politimesteren ganske vist faaet det Løfte, at der ikke skulde komme fremmede Talere til Stede; men i Aviserne kunde man alligevel læse, at der kom saadanne, og saa burde Politimesteren have været saa forudseende at forlægge Mødets Plads til et andet Sted, hvor Forholdene ikke var saa vanskelige, som paa Byens mest befærdede Plads. Der var mange Mennesker, som havde klaget, og naar der kun var indkommet een Klage til Politimesteren, var Aarsagen vel nok, at Folk i Almindelighed ikke holdt af at komme for nær til Politiet. Med Hensyn til Undersøgelsen var denne naturligvis foregaaet paa det Grundlag, der var til Stede for Undersøgelsen; men man havde ikke henvendt sig til Politiet, da det selvfølgelig ikke havde nyttet noget.

Christensen erindrede om, hvad der var sket i de sidste 2—3 Aar. For et Par Aar siden havde der været Demonstrationer mod Byraadet eller mod dettes Flertal, og da tog Politiet meget kærligt paa Demonstranterne. De socialdemokratiske Byraadsmedlemmer havde imidlertid altid gjort, hvad de ansaa for deres Pligt, og de havde ogsaa kunnet færdes paa Gaderne og ved Møder uden at blive forulempede. Saa udviklede Forholdene sig saaledes, at der blev gjort Forsøg paa

Generalstrejke, som ganske vist blev en Generalfiasko, men heller ikke ved denne Lejlighed foretog Politiet sig noget. Det var egentlig først den omtalte Persons Tilstedekomst ved det nævnte Møde, der gjorde Politiet saa nervøst, at det først fjernede Numrene og dernæst foretog dette Angreb alene ved Tanken om, at Arrestationen muligvis kunde give Anledning til Uro. Taleren havde set en Del af det nævnte Optrin, idet han ved denne Tid kom gaaende gennem Byen, og det undrede ham, at Politiet ikke havde drevet de nysgerrige ned mod Havnen i Stedet for at drive dem hen over Torvet og ind paa Fortovene, som derved blev helt ufremkommelige for fredelige spadserende. Hvis Politiet havde forholdt sig roligt, vilde de nysgerrige Tilskuere sikkert snart være gaaet hjem, saa kun Urostifterne havde været tilbage. Nu havde der senere fundet ret ondartede Bølleoptøjer Sted, men Politiets Optræden var vist ikke uden Skyld deri, for Tryk avlede Modtryk. Der var ogsaa Grund for Politiet til at være forsigtigt, naar man saa paa Forholdene ude i Verden med de store Omvæltninger, hvor man maatte ty til Socialdemokratiet, hvis ikke alt skulde synke i Kaos eller ende i Bolschevismen; forhaabentlig var de tyske Arbejdere saa oplyste, at de holdt Bolschevismen nede, og man kunde komme til at regne med det samme i Danmark, saa den enkelte Politimester ikke kunde klare det hele. Taleren var glad over, at der hidtil havde været et godt Forhold mellem Borgerne og Politiet og haabede, at det kunde vedvare, selv om man havde forskellige Synspunkter i denne Sag. Det var nødvendigt at have et aarvaagent Politi til at beskytte værgeløse Borgere og søge at begrænse Unoder, og den største Del af Politiet var sikkert

besindige nok, men en Del yngre Betjente var vist blevet nervøse, da det blev sagt til dem, at det gjaldt Livet, og det var maaske ogsaa tilgiveligt; dog vilde det passerede næppe gentage sig. Med Hensyn til Byraadets Kompetence, havde Byraadet selvfølgelig ingen Ret til at blande sig i Politiets daglige Forhold; men Byraadet var den bevilgende Faktor, som Politiet i sidste Instans maatte regne med. Taleren kunde ønske, at der blev rettet en Henvendelse fra Byraadet til Politimesteren om, hvorvidt Betjentene skulde bære Numre mere, eller Politimesteren alene kunde give Lov til at fjerne dem, for i saa Fald havde Byraadets tidligere Forhandlinger om denne Sag og Forespørgslen fra Ministeriet været ret unødvendige. Med Hensyn til Sammenligningen med København kunde det, der var sket paa Grøntorvet i København, ikke sammenlignes med Oprøret i Aarhus. I København var det en Samling Demonstranter, der optraadte paa en Søndag, hvor der var paabudt Generalstrejke, medens det i Aarhus væsentlig var et almindeligt Søndagspublikum. Taleren vilde saa til Slut anbefale Politiet at være noget mere behersket under saadanne Situationer.

F o r m a n d e n: Vi er altsaa i Byraadet enige om at tage Sagen til Efterretning.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 3¹⁵—1918). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar om **Efterbevilling af Overskridelser**. — 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

9. (J. Nr. 3¹⁶—1918). Indstilling fra Udvalget for Brolægning om **Efterbevilling af Overskridelser**. — 1. Behandling.

Overgik til 2. Behandling.

10. (J. Nr. 540—1918). Andragende om **Bevilling af 600 Kr. til Tuberkulosestationen.**

Bevilgedes.

11. (J. Nr. 543—1918). Andragende om **Bevilling af 1000 Kr. til Aftenskolen for Arbejdere.**

Bevilgedes.

12. (J. Nr. 455—1918). Sagen angaaende **Bevilling af 660000 Kr. til Opførelse af Beboelseshuse.** — 2. Behandling. (Side 319).

Budgetudvalget foreslaar, at Udgiften indtil videre afholdes af de forhaandenværende Laanemidler, og at der altsaa først senere tages endelig Bestemmelse om Udgiftens Dækning.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 227—1918). Andragende fra **Lærere og Lærerinder, der bor uden for Kommunen, om Dyrtidstillæg.**

Fra Lønudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget indstiller til Byraadet, at der — i Betragtning af den herskende Bolignød og de ved den mellemkommunale Beskatning noget ændrede Forhold — udbetales hver af Ansøgerne en Dyrtidshjælp paa 200 Kr. en Gang for alle for Tidsrummet indtil 1. April 1919.«

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 50—1918). Skrivelse af 3. December 1918 fra Indenrigsministeriet med **Samtykke til Kommunens Garanti paa Laanet til Gudenaacentralen**, stort 5½ Million Kroner, samt Tilladelse til, at Kommunen forpligter sig til eventuelt at foretage ekstraordinær Skatteudskrivning til Opfyldelse af sine Forpligtelser.

Toges til Efterretning.

15. (J. Nr. 2¹⁶²—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningsvedtægtens §§ 12 og 19** for en Villa, som agtes opført ved Heisesvej.

Anbefaledes.

16. (J. Nr. 2¹⁶³—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21 og Bygningsvedtægtens §§ 19 og 21** for Nørrebrogade Nr. 4.

Anbefaledes.

17. (J. Nr. 2¹⁶⁴—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningsvedtægtens §§ 12 og 19** for en Villa, som agtes opført paa Hjørnet af Ringgaden og Vejen til »Friheden«.

Anbefaledes.

18. (J. Nr. 1³²—1918). Andragende om **Tilladelse til Udstykning** af Matr. Nr. 934 af Aarhus Købstads Bygrunde.

Anbefaledes.
